

การพัฒนารูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม

สมุธ เทศกุล^{1*} อัครรัตน์ พูลกระจ่าง² และ อร่ามศรี อาภาอตุล³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม 2) พัฒนารูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม และ 3) ประเมินรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ครูที่เลี้ยงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม จำนวน 295 คน จากการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย โดยเปิดตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาองค์ประกอบการประเมินครูที่เลี้ยง จำนวนทั้งสิ้น 9 คน เลือกแบบเจาะจง กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนารูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง จำนวน 10 คน และกลุ่มเป้าหมายในการประเมินรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง เป็นผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครูที่เลี้ยง จำนวน 5 คน และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสำรวจความเห็น แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แบบประเมินความเหมาะสมและแบบประเมินความพึงพอใจ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม มี 3 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ (3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2) ได้รูปแบบการประเมิน องค์ประกอบที่ 1 การแลกเปลี่ยนความรู้ มี 5 กิจกรรมบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 การประเมินผลหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มี 2 กิจกรรมบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 3 การติดตามผลการประเมินหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มี 3 กิจกรรมบ่งชี้ และ 3) ได้ผลจากครูที่เลี้ยงประเมินตนเอง ส่วนใหญ่ดำเนินการตามกิจกรรมบ่งชี้ทุกข้อ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและผู้บริหาร ประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่เลี้ยง ที่ระดับดีมากทุกด้าน

คำสำคัญ: รูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง, การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา, ครูที่เลี้ยง

รับพิจารณา: 17 มีนาคม 2563

แก้ไข: 18 พฤษภาคม 2563

ตอบรับ: 23 พฤษภาคม 2563

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

³ อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทร. +668 1710 6775 อีเมล: sumeth_t@mutt.ac.th

The Development of a Mentor Assessment Model for Professional Experiences Training In the Field of Technician Industry

Sumeth Theskul^{1*} Akkarat Poolkrajang² and Aramsri Arphaadul³

Abstract

The purpose of this research was to 1) Study the components of the mentor's assessment for practicing teacher professional experiences. 2) Develop the mentor's assessment model for practicing teacher professional experiences and 3) Assess the mentor's assessment model for practicing teacher professional experiences. The simple random sampling of mentor's assessment on professional experience in industrial technician schools of 295 mentors. From simple sampling by sample estimation using krejcie and Morgan. The purposive sampling of the mentor assessment component of 9 persons and the target group for the development of the assessment model of 10 persons and the target group for assessing mentor assessment model as the chief executives of 5 persons, mentors 5 persons and professional practice students 5 persons with in-depth interviews from experts to determine the assessment components of mentors, opinion survey the content validity evaluation form, the appropriateness evaluation form and the satisfaction assessment form were used, analyze the data by frequency Average value percentage and Exploratory Factor Analysis. The results revealed that the assessment components of the mentors for practicing teacher professional experience in industrial technician schools in 3 components. (1) Creating a learning plans, (2) Learning management and (3) Research for learners development. 2)The evaluation model, component 1, Knowledge Sharing with 5 activities indicating. component 2, evaluation after teaching professional experience has 2 activities indicating and component 3, follow-up of evaluation after professional experience ,there are 3 activities indicating effective and 3) mentor self-assessment. The most of them proceed according to all indicative activities. Students practice the professional experience of teachers and administrators; assess the duties of mentors as an excellence level in all aspects.

Keywords: Mentor's assessment model for practicing teacher professional experiences, Professional experience training for teachers in educational institutions, Mentor teachers

Received: March 17, 2020

Revised: May 18, 2020

Accepted: May 23, 2020

¹ Doctoral Degree Student, Doctor of Philosophy Technical Education Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

² Associate Professor of Doctor of Philosophy Program in Technical Education, Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

³ Cooperative advisor of Doctor of Philosophy Program in Technical Education

* Corresponding Author, Tel. +668 1710 6775 e-mail: sumeth_t@rmutt.ac.th

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบทำการส่งเสริมและพัฒนา กระบวนการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง [1] ส่งผล ให้องค์การวิชาชีพผู้กำกับดูแลสถาบันผลิตครูคือคุรุสภา กำหนดมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งจะต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี [2] หรือเรียกว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม เป็นการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (ค.อ.บ. 5 ปี) มีความมุ่งหมายเพื่อให้ให้นักศึกษาได้ทดลองนำทฤษฎีหลักการต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ที่ได้ศึกษามานำไปประยุกต์ใช้ในการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้ได้ผลดี อีกทั้งเป็นโอกาสที่นักศึกษาจะพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ และความเจริญงอกงามทางวิชาชีพโดยได้เริ่มต้นอย่างถูกต้องตามแบบอย่างที่เหมาะสมจากครูพี่เลี้ยง ดังนั้น การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้

1) เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้วยการนำหลักการ วิธีการสอน ทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ได้จากการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ไปปฏิบัติงานในสถานการณจริง

2) เพื่อให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ตรงตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมในฐานะที่เป็นครู สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อนครู ผู้บริหาร และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบในหน้าที่ตามกรอบจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู [3]

ครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา หากพิจารณาตามบทบาทหน้าที่แล้ว จะเป็นผู้ทำหน้าที่ดูแลแนะนำช่วยเหลือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คูการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การสนทนาสะท้อนความคิด พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ การจัดการ ตลอดจนให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ แก้ปัญหา ฝึกฝนให้มีความเข้าใจหลักสูตร เข้าใจนักเรียน

รวมถึงทำการจัดการเรียนรู้ให้ดูเป็นแบบอย่าง ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานของสถานศึกษาและสถาบันผลิตครู นับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและใกล้ชิดกับนักศึกษาผู้ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมากที่สุด

สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาช่างอุตสาหกรรม ครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญของกระบวนการผลิตครูวิชาชีพเป็นอย่างมากเพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กำกับดูแลและทำการประเมินผล นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง จึงมีบทบาทที่สำคัญต่อคุณลักษณะครูที่พึงประสงค์และการรับรู้ความสามารถในการสอนของนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ [4]

จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม พบว่ามีเพียงคู่มือและแนวทางปฏิบัติ โดยทั่วไปของครูพี่เลี้ยงที่แต่ละสถาบันผลิตครูจัดทำขึ้นเพื่อประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาเท่านั้น ยังไม่พบว่ามีการศึกษาถึงองค์ประกอบและข้อบ่งชี้ในการประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงเพื่อยืนยันถึงความสามารถในการเป็นครูผู้คิดให้แก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนารูปแบบการประเมินครูพี่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม ขึ้นโดยการสังเคราะห์และกำหนดรูปแบบของการประเมินครูพี่เลี้ยงในการทำหน้าที่ดูแลแนะนำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาช่างอุตสาหกรรม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบการประเมินผลของครูพี่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม

2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินครูพี่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม

2.3 ประเมินรูปแบบการประเมินครูพี่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 การพัฒนารูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม ครอบคลุมเนื้อหาด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ การประเมินผลหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการติดตามผลการประเมินหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ด้านเชิงปริมาณ

1) ประชากรในการวิจัยได้แก่ครูที่เลี้ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวนประชากร 1,160 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูที่เลี้ยง จำนวน 295 คน จากการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) [5] ตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)

3.2.2 ด้านเชิงคุณภาพ

1) กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาองค์ประกอบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม เป็นผู้บริหาร, หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและอาจารย์นิเทศ จำนวนทั้งสิ้น 9 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) กลุ่มเป้าหมาย ในการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 10 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3) กลุ่มเป้าหมายในการประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและด้านการประเมินผล จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4) กลุ่มเป้าหมายในการติดตามและประเมินผลการใช้รูปแบบ การประเมินครูที่เลี้ยงสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม จำนวน 15 คน ประกอบด้วยครูที่เลี้ยงใน

สถานศึกษา จำนวน 5 คน นักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 5 คนและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 การศึกษาองค์ประกอบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การศึกษาข้อมูลการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่เลี้ยงใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)
- 2) การศึกษาหาองค์ประกอบการปฏิบัติงานของครูที่เลี้ยง โดยใช้แบบสอบถาม

3.3.2 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ ใช้แบบประเมินความเหมาะสม

3.3.3 การพัฒนาและประเมินคู่มือรูปแบบฯ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การประเมินคู่มือรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ใช้แบบประเมินความเหมาะสม
- 2) ทดลองใช้คู่มือรูปแบบใช้แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่เลี้ยง

3.3.4 การประเมินผลการนำรูปแบบไปใช้ทำการประเมินแบบ 360 องศา ใช้แบบสอบถาม สำหรับครูที่เลี้ยงประเมินตนเองใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check List) สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ และสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ศึกษาองค์ประกอบ สำหรับสร้างรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม จากเอกสารวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหาร, หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและอาจารย์นิเทศ

4.2 สรรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่เลี้ยง จำนวน 295 คน ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่ครูที่เลี้ยง โดยใช้แบบสอบถาม ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและไปรษณีย์ ได้ครบทุกฉบับ

4.3 จัดทำร่างรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยงสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม

4.4 ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 10 คน

4.5 พัฒนาคู่มือรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยงสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม จากผลข้อมูลในขั้นตอนที่ 4.4 คู่มือประกอบด้วย 1) ข้อมูลเนื้อหาการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม 2) แบบประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม

4.6 ประเมินคู่มือรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการประเมินผลจำนวน 5 คน

4.7 ทดลองใช้คู่มือรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขกับครูที่เลี้ยงในสถานศึกษา จำนวน 20 คน ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

4.8 ติดตามผลการนำรูปแบบการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม ไปใช้จริง ผู้วิจัยติดตามผลจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 15 คน ประกอบด้วยครูที่เลี้ยงในสถานศึกษา จำนวน 5 คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษา จำนวน 5 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence) การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลสำรวจความคิดเห็นของครูที่เลี้ยง จำนวน 295 คน ในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่เลี้ยง ในสถานศึกษา ได้ผลตามตารางที่ 1 โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 ผลสำรวจความคิดเห็นครูที่เลี้ยงในสถานศึกษา

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็น
ขั้นจัดทำแผนการเรียนรู้	4.36	0.68	มาก
-วิเคราะห์รายวิชา	4.30	0.76	มาก
-แผนการจัดการเรียนรู้	4.36	0.68	มาก
-การจัดเตรียมสื่อการสอน	4.42	0.61	มาก
ขั้นการจัดการเรียนรู้	4.45	0.61	มาก
-การนำเข้าสู่บทเรียน	4.46	0.59	มาก
-การสอน	4.41	0.64	มาก
-การสรุปและประเมินผล	4.47	0.60	มาก
ขั้นการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.28	0.65	มาก
ภาพรวม	4.39	0.64	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าความเห็นของครูที่เลี้ยงเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.64)

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบด้วย Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และ Bartlett's ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

5.2.1 องค์ประกอบที่ 1 การจัดทำแผนการเรียนรู้ จากข้อมูลตัวแปรทั้งหมด 10 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) คำอธิบายรายวิชา 2) จุดประสงค์รายวิชา 3) การแบ่งหน่วยเรียน 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) ความเหมาะสมของเนื้อหา 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) การวัด ประเมินผล 8) สื่อการสอน 9) ความพร้อมของสื่อและ 10) ส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบ
ที่ 1 การจัดทำแผนการเรียนรู้

KMO and Bartlett's TEST		
Kaiser-Meyer-Olkin Measu. of Sampling Adequacy.		0.932
Bartlett's TEST of Spher.	App. Chi-Square	1103.46
	Df	18
	Sig.	.00

จากตารางที่ 2 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบที่ 1 การจัดทำแผนการเรียนรู้ ได้ค่า KMO เท่ากับ 0.932 ซึ่งมากกว่า 0.50 และเข้าใกล้ค่า 1 สรุปได้ว่าทุกตัวแปร มีความเหมาะสมในการประเมินผลของครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม ส่วนค่า Bartlett's TEST มีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square = 1103.46 ได้ค่า Significance = 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กัน

5.2.2 องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนรู้ จากข้อมูลตัวแปรทั้งหมด 15 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) เนื้อหาที่สอน 2) เวลาเหมาะสม 3) ทบทวนความรู้เดิม 4) นำเข้าสู่บทเรียน 5) สอนเข้าใจง่าย 6) ส่งเสริมการคิด 7) การสอนสอดคล้องกับเนื้อหา 8) การเสริมแรง 9) สื่อมีประสิทธิภาพ 10) การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 11) การสรุปบทเรียนหลากหลาย 12) แบบทดสอบมีประสิทธิภาพ 13) ทดสอบตรงตามวัตถุประสงค์ 14) ผู้เรียนมีส่วนร่วม การประเมินผลและ 15) มีการตรวจปรับผู้เรียน ได้ผลการวิเคราะห์ ความเหมาะสม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบ
ที่ 2 การจัดการเรียนรู้

KMO and Bartlett's TEST		
Kaiser-Meyer-Olkin Measu. of Sampling Adequacy.		0.79
Bartlett's TEST of Spher.	App. Chi-Square	1472.36
	Df	64
	Sig.	.00

จากตารางที่ 3 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนรู้ ได้ค่า KMO เท่ากับ 0.79 ซึ่งมากกว่า 0.50 และเข้าใกล้ค่า 1 สรุปได้ว่าทุกตัวแปรมีความเหมาะสมในการประเมินผลของครูที่เลี้ยงสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม ส่วนค่า Bartlett's TEST มีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square = 1472.36 ได้ค่า

Significance = 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กัน

5.2.3 องค์ประกอบที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน จากข้อมูลตัวแปรทั้งหมด 4 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) กำหนดประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ 2) หัวข้อวิจัยครบถ้วน 3) การวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการวิจัยและ 4) ผลการวิจัยสามารถนำไปแก้ปัญหาได้ ได้ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม ดังตารางที่ 4

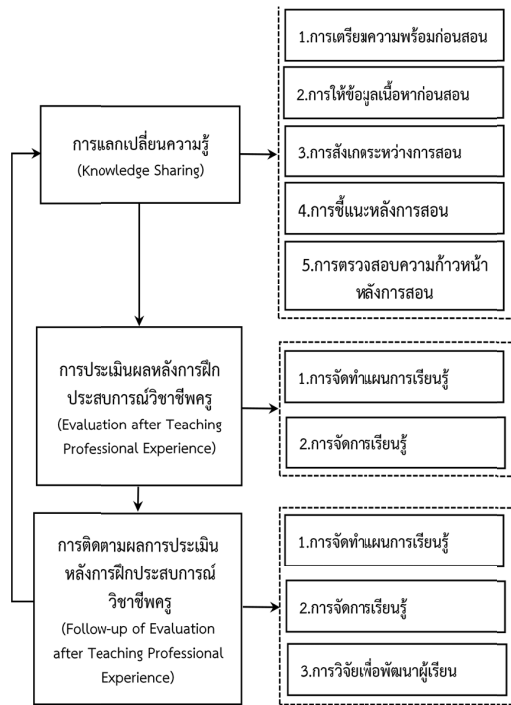
ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบ
ที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

KMO and Bartlett's TEST		
Kaiser-Meyer-Olkin Measu. of Sampling Adequacy.		0.81
Bartlett's TEST of Spher.	App. Chi-Square	502.75
	Df	6
	Sig.	.00

จากตารางที่ 4 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้ค่า KMO เท่ากับ 0.81 ซึ่งมากกว่า 0.50 และเข้าใกล้ค่า 1 สรุปได้ว่าทุกตัวแปร มีความเหมาะสมในการประเมินผลของครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม ส่วนค่า Bartlett's TEST มีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square = 502.75 ได้ค่า Significance = 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่าตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กัน

5.3 ผลการพัฒนาและประเมินรูปแบบ การประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม

5.3.1 ผลการพัฒนาแบบการประเมินของครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 1) ขั้นตอนการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) 2) ขั้นตอนการประเมินผลหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (Evaluation after Teaching Professional Experience) และ 3) ขั้นตอนการติดตามผลการประเมินหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (Follow-up of Evaluation after Teaching Professional Experience) ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 รูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม

5.3.2 ผลการประเมินความเห็นรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ได้ผลตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความเห็นของรูปแบบ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็น
การประเมินครูที่เลี้ยง ครมมี 3 ขั้นตอน	4.90	0.30	มากที่สุด
ขั้นตอนที่1 การแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing)	5.00	0.00	มากที่สุด
ขั้นตอนที่2 การประเมินผลหลังการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู(Evaluation after Teaching Professional Experience)	4.90	0.30	มากที่สุด
ขั้นตอนที่3 การติดตามผลการประเมินหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (Follow-up of Evaluation after Teaching Professional Experience)	4.80	0.40	มากที่สุด
ขั้นตอนการแลกเปลี่ยนความรู้ มี 5 ขั้นตอน	4.80	0.40	มากที่สุด
ขั้นตอนที่1 การเตรียมความพร้อมก่อนสอน	4.80	0.40	มากที่สุด

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความเห็นของรูปแบบ (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็น
ขั้นตอนที่2 การให้ข้อมูลเนื้อหาการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด
ขั้นตอนที่3 การสังเกตระหว่างการสอน	4.80	0.40	มากที่สุด
ขั้นตอนที่4 การชี้แนะหลังการสอน	4.80	0.40	มากที่สุด
ขั้นตอนที่5 การตรวจสอบความก้าวหน้าหลังการสอน	4.90	0.30	มากที่สุด
ขั้นตอนการประเมินผลหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครมมี 2 ขั้นตอน	4.40	0.49	มากที่สุด
ขั้นตอนที่1 การจัดทำแผนการเรียนรู้	4.90	0.30	มากที่สุด
ขั้นตอนที่2 การจัดการเรียนรู้	4.90	0.30	มากที่สุด
ขั้นตอนการติดตามผลการประเมินหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มี 3 ขั้นตอน	4.70	0.46	มากที่สุด
ขั้นตอนที่1 การจัดทำแผนการเรียนรู้	4.80	0.40	มากที่สุด
ขั้นตอนที่2 การจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
ขั้นตอนที่3 การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
ภาพรวม	4.84	0.28	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่าความเห็นของผู้เชี่ยวชาญประเมินเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D = 0.28)

5.3.3 ผลการประเมินคู่มือรูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการประเมินผลจำนวน 5 คน ได้ผลตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
รูปแบบการประเมินฯ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง	5.00	0.00	มากที่สุด
รูปแบบการประเมินฯ มีประโยชน์ต่อครูที่เลี้ยง	4.60	0.49	มากที่สุด
รูปแบบการประเมินฯ มีประโยชน์ต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด
รูปแบบการประเมินฯ มีประโยชน์หน่วยงานรับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา	4.80	0.40	มากที่สุด
เนื้อหาของคู่มือรูปแบบครบถ้วนครอบคลุมการปฏิบัติงานของครูที่เลี้ยง	4.40	0.49	มากที่สุด
หัวข้อหลัก ข้อช้อยย่อ ของแต่ละแบบประเมินครบถ้วนและครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่เลี้ยง	4.80	0.40	มากที่สุด
ภาพรวม	4.70	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70, S.D = 0.37$)

5.3.4 ผลการทดลองใช้คู่มือรูปแบบการประเมินครูพี่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม กับครูพี่เลี้ยง จำนวน 20 คน ได้ผลตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลประเมินความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงในการทดลองใช้รูปแบบ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการจัดการ			
1. การลงทะเบียนและการต้อนรับ	4.90	0.30	มากที่สุด
2. ระยะเวลาดำเนินโครงการเหมาะสม	4.30	0.46	มากที่สุด
3. ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์	4.90	0.60	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมของสถานที่	4.65	0.48	มากที่สุด
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหามีประโยชน์กับการใช้งานจริง	4.60	0.49	มากที่สุด
2. เอกสารประกอบการสัมมนา	4.65	0.48	มากที่สุด
3. มีความรู้และเข้าใจในเรื่อง การประเมินครูพี่เลี้ยงดียิ่งขึ้น	4.90	0.49	มากที่สุด
4. ได้แนวทางการพัฒนาการประเมินครูพี่เลี้ยง	4.95	0.22	มากที่สุด
5. ความรู้ที่ได้รับครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม	4.90	0.30	มากที่สุด
6. มีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการฝึกอบรม	4.95	0.22	มากที่สุด
ด้านเทคนิคการอบรม			
1. การเตรียมตัวของวิทยากรมีความพร้อมในเนื้อหา และตรงต่อเวลา	4.50	0.50	มากที่สุด
2. วิทยากรมีเทคนิคในการบรรยาย / การใช้สื่อ / ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสม	4.45	0.50	มากที่สุด
3. วิทยากรมีความสามารถถ่ายทอดความรู้ตามลำดับขั้นตอน และชัดเจน	4.45	0.50	มากที่สุด
ภาพรวม	4.70	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่าครูพี่เลี้ยงประเมินความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70, S.D = 0.42$)

5.4 การติดตามผลการนำรูปแบบการประเมินของครูพี่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรมไปใช้ ประเมินแบบ

360 องศา ผลการประเมินตนเองของครูพี่เลี้ยงใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้ผลตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลประเมินตนเองของครูพี่เลี้ยง

รายการ	ดำเนินการครบ (ร้อยละ)	ดำเนินการบางส่วน (ร้อยละ)	ไม่ได้ดำเนินการ (ร้อยละ)
แนะนำนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักเรียนในชั้นเรียน	100	0	0
แนะนำ อธิบายถึงปัญหาที่สำคัญ	80	20	0
ให้คำแนะนำการจัดทำแผนการสอน	80	20	0
แนะนำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกขั้นตอน	40	60	0
วางแผน ร่วมกับอาจารย์นิเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาเสมอ	40	60	0
เปิดโอกาสให้นักศึกษาสังเกตการสอนก่อนปฏิบัติการสอนจริง	100	0	0
แนะนำ แก่ไข การสอนของนักศึกษา	100	0	0
แนะนำ การใช้สื่อการสอน	100	0	0
ตรวจแผนการสอนทุกสัปดาห์พร้อมเขียนข้อเสนอแนะล่วงหน้า	80	20	0
ส่งเสริม จุดเด่นของนักศึกษาในการสอน	100	0	0
ระหว่างการสอน เมื่อมีอุปสรรคได้ทำการช่วยเหลือแก้ไขทันที	100	0	0
ชี้แนะแนวทางแก้ไขในการสอนครั้งต่อไป	100	0	0
ทำการสรุปผล แนะนำจุดเด่น แก่ไขจุดด้อย หลังการสอนทุกครั้ง	80	20	0
บันทึกสรุปหลังการสอนทุกครั้ง	80	20	0
เป็นแบบอย่างในการเป็นครูที่ดี	100	0	0
ผลรวมเฉลี่ย	85.30	14.70	0.00

จากตารางที่ 8 พบว่ากิจกรรมบ่งชี้ที่ครูพี่เลี้ยงได้ดำเนินการบางส่วน ค่าเฉลี่ยร้อยละ 14.70 และครูพี่เลี้ยงได้ดำเนินการตามกิจกรรมบ่งชี้ครบถ้วน ค่าเฉลี่ยร้อยละ 85.30

ผลสำรวจความเห็นของนักศึกษาที่มีต่อครูพี่เลี้ยงใช้แบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ได้ผลตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลความเห็นของนักศึกษาที่มีต่อครูพี่เลี้ยง

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็น
แนะนำให้รู้จักกับนักเรียนก่อนทำการสอน	3.00	0.00	ดีมาก
แนะนำ ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างละเอียด	3.00	0.00	ดีมาก
ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดของผู้เรียน สภาพความพร้อมของห้องเรียนวัสดุอุปกรณ์ก่อนทำการสอน	2.60	0.50	ดีมาก

ตารางที่ 9 ผลความเห็นของนักศึกษาที่มีต่อครูพี่เลี้ยง
(ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น
ให้การช่วยเหลือ ชี้แนะ แก้ไขปัญหา ตลอดเวลาการสอน ทุกครั้ง	3.00	0.00	ดีมาก
ได้รับการชี้แนะ หลังสิ้นสุดการสอน ทุกครั้ง	3.00	0.00	ดีมาก
ได้รับการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ก่อน การสอน ทุกครั้ง	2.60	0.50	ดีมาก
ได้รับการบันทึกสรุปผล พร้อมข้อเสนอแนะ หลังการจัดการเรียนรู้ ทุกครั้ง	3.00	0.00	ดีมาก
ได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมของ สถานศึกษา	3.00	0.00	ดีมาก
เมื่อเกิดปัญหาในระหว่างการจัดการเรียนรู้ ได้รับการช่วยเหลือแก้ไข ทุกครั้ง	3.00	0.00	ดีมาก
ให้คำปรึกษาในการทำการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน ในทุกขั้นตอน	3.00	0.00	ดีมาก
สามารถประสานงานกับอาจารย์และ ผู้บังคับบัญชา ได้อย่างรวดเร็ว	3.00	0.00	ดีมาก
เป็นแบบอย่างของการเป็นครูที่ดี	3.00	0.00	ดีมาก
ผลรวมเฉลี่ย	2.95	0.08	ดีมาก

จากตารางที่ 9 พบว่าความเห็นของนักศึกษาที่มีต่อครูพี่เลี้ยงมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.95$, S.D = 0.08)

ผลสำรวจความเห็นของผู้บริหารที่มีต่อครูพี่เลี้ยง ใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้ผลดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลความเห็นของผู้บริหารที่มีต่อครูพี่เลี้ยง

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น
มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมาย	5.00	0.00	ดีมาก
เข้าใจกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูในสถานศึกษา	4.60	0.50	ดีมาก
เอาใจใส่ดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูในสถานศึกษา อย่างใกล้ชิด	4.60	0.50	ดีมาก
ทำการบันทึกสรุป ผลการสอนทุกครั้ง	4.60	0.50	ดีมาก
ให้การช่วยเหลือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูในสถานศึกษา อย่างเต็มที่	4.80	0.40	ดีมาก
ส่งเสริม นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูในสถานศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาทุกโอกาส	4.60	0.50	ดีมาก
ส่งเสริม นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูในสถานศึกษา สามารถแก้ไขปัญหาของ นักเรียนอย่างเต็มที่	4.80	0.40	ดีมาก

ตารางที่ 10 ผลความเห็นของผู้บริหารที่มีต่อครูพี่เลี้ยง
(ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น
สามารถประสานงาน ให้ความร่วมมือกับ อาจารย์เทคนิคเป็นอย่างดี	5.00	0.00	ดีมาก
สามารถปรับปรุงจุดด้อย ส่งเสริมจุดเด่นของ นักศึกษาได้อย่างดี	4.60	0.50	ดีมาก
เป็นแบบอย่างของการเป็นครูที่ดี	5.00	0.00	ดีมาก
ผลรวมเฉลี่ย	4.76	0.33	ดีมาก

จากตารางที่ 10 พบว่าความเห็นของผู้บริหารที่มีต่อครูพี่เลี้ยงเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.76$, S.D = 0.33)

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการประเมินครูพี่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม โดยการศึกษาข้อมูลเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงต่อการปฏิบัติหน้าที่ ดูแลและนำนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จัดทำสรุปรายละเอียดข้อมูล เมื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าประเด็นที่สรุปได้จากการศึกษาเอกสารมีความสอดคล้องตรงกับการสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อสรุปที่แท้จริงว่า องค์ประกอบในการปฏิบัติงานของครูพี่เลี้ยง ซึ่งประกอบด้วย 3 ภารกิจหลักคือ องค์ประกอบด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้อีกองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

6.2 ผลการพัฒนารูปแบบฯ จากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ได้ข้อสรุปในองค์ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีแนวทางการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมี 5 กิจกรรมบ่งชี้ มีการปฏิบัติควบคู่กับการบันทึกผล 2) การประเมินผลหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นการสรุปผลการปฏิบัติการสอนในแต่ละครั้งของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อทบทวนถึงแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามรูปแบบขั้นตอนสอดคล้องกับขั้นตอนที่ 1 มี 2 กิจกรรมบ่งชี้คือตรวจสอบว่าเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ได้

ดำเนินการครบถ้วนหรือไม่เพียงไร และ3) การติดตามผลการประเมินหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นการติดตามผลถึงแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่เลี้ยงว่ามีความสม่ำเสมอในการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครบถ้วนตามกิจกรรมบ่งชี้ใน 3 กิจกรรมที่ประกอบด้วย การดำเนินการเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้และดูแลให้เป็นไปในขั้นการจัดการเรียนรู้และการแนะนำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

6.3 ผลการติดตามการใช้รูปแบบฯ ดำเนินการใน 3 ส่วนประกอบด้วย ครูที่เลี้ยงทำการให้ข้อมูลโดยการประเมินตนเองถึงการปฏิบัติตามในกิจกรรมบ่งชี้ ครบถ้วนหรือไม่ พบว่าการแนะนำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกขั้นตอน และการวางแผนร่วมกับอาจารย์นิเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษาเสมอครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่ได้ดำเนินการเพียงบางส่วน เนื่องจากครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่มิถำงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมาก ทำให้การดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในประเด็นนี้ยังทำได้ไม่เต็มที่ จากการสอบถามศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่าได้ให้ความเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่เลี้ยง ที่ระดับ ดีมากทุกด้าน รวมถึงผู้บริหารประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่เลี้ยง ที่ระดับดีมากทุกด้าน ในการให้ข้อมูลพบว่าแต่ละฝ่ายมีความอิสระต่อกันทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามจริง โดยที่ไม่มีความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากครูที่เลี้ยงว่าผู้บริหารคอยจับผิดในการปฏิบัติหน้าที่ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่อยู่ในความดูแลของครูที่เลี้ยงก็มีความเป็นอิสระต่อการให้ข้อมูลการทำหน้าที่ของครูที่เลี้ยงงานวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saiphon and Nampueng [6] ที่ได้สรุปผลการพัฒนาบทบาทครูที่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ 3 เป็นการประเมินติดตามผลใช้การประเมินบทบาทครูที่เลี้ยงหลังการพัฒนา จากผู้ประเมิน 3 กลุ่ม ได้แก่ ครูที่เลี้ยงประเมินตนเอง ผู้บริหารประเมินครูที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประเมินครูที่เลี้ยง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jungahan [7] ที่ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์ที่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่าการประเมินติดตามผล

การทำหน้าที่ของอาจารย์ที่เลี้ยง จากบุคลากร 3 กลุ่ม คือ อาจารย์ที่เลี้ยงที่ผ่านการอบรม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้บังคับบัญชา และนักศึกษาที่ได้รับการนิเทศ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 สถาบันผลิตครูควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม

7.2 สถาบันผลิตครูควรทำการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูที่เลี้ยง

7.3 สถาบันผลิตครูควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินครูที่เลี้ยง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา ในสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] Ministry of Education, National Education Act 1999, Thai: Siam Sport Syndicate Public Company Limited, 1999. (in Thai)
- [2] The Teachers' Council of Thailand, Teacher forced council On professional ethics 2013, Thai, 2015. (in Thai)
- [3] Faculty of Technical Education Rajamangala University of Technology Thanyaburi, "Professional experience guide for teachers," in *Meeting of the Department of Industrial Education*, Thai, 2014. (in Thai)
- [4] S. Sanjaiprom and N. Intanate, "Factors Affecting The Teacher's Desirable Characteristics of Pre-Service Teacher at Rajabhat University," *Silpakom Educational Research Journal*, vol. 5, no. 1, pp. 212-225, 2013. (in Thai)
- [5] K. Vanichbuncha, *Statistics for research*, Thai: Publisher of Chulalongkorn University, 2010. (in Thai)

- [6] N. I. Saiphon Sanjaiprom, "A Model for Developing the Mentor Teachers' Roles in Promoting the Student Teachers' Learning Management Abilities," *Journal of Education Naresuan University*, vol. 20, no. 3, pp. 210-223, 2018. (in Thai)
- [7] S. Jangharn, "A Training Curriculum Development for Mentor of Students Participating in Practical on Professional Experience," King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Thai, 2010. (in Thai)